

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - Α' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν ότι η μουσική ήταν απαραίτητο στοιχείο κάθε πνευματικής καλλιτεχνικής και κοινωνικής δραστηριότητας, αλλά και της καθημερινής ζωής και πίστευαν ότι διαμορφώνει το χαρακτήρα και αποτελεί έτσι

άριστο μέσο για την ανατροφή των νέων. Τα μουσικά όργανα των αρχαίων Ελλήνων ήταν έγχορδα, πνευστά και κρουστά. Σημαντικότεροι τύποι των μουσικών οργάνων είναι:

Έγχορδα

Τα όργανα αυτά είχαν χορδές. Οι χορδές συνήθως ήταν ίσες σε μήκος και διαφορετικές σε πάχος. Παίζονταν είτε κατ' ευθείαν με τα δάχτυλα είτε με πλήκτρα.

Λύρα: Το πιο κοινό μουσικό όργανο, το διδάσκονταν στο σχολείο το έπαιζαν οι ερασιτέχνες. Συνδεόταν με τη λατρεία του Απόλλωνα και σύμφωνα με την παράδοση το επινόησε ο Ερμής. Κατασκευαζόταν από ένα ηχείο από όστρακο χελώνας όπου είναι τεντωμένη, ώστε να πάλλεται, μεμβράνη από δέρμα βοδιού. Στα άκρα εκτείνονται δύο βραχίονες από κέρατο αγριοκάτσικου (πήχεις) που ενώνονται με ένα ζυγό. Η λύρα συνήθως είχε 7 χορδές από στριφτό έντερο ζώου, ή τένοντες ή λινάρι ή κανάβι.

Βάρβιτος: Παραλλαγή της λύρας πιο στενή και μακρύτερη. Ο αριθμός των χορδών της είναι άγνωστος.

Κιθάρα: Πολύ μεγαλύτερο όργανο πιο τελειοποιημένο και πιο επεξεργασμένο από τη λύρα. Διέφερε από αυτήν ως προς το ηχείο (που ήταν ξύλινο), το μέγεθος και την ηχητικότητα. Είχε ποικίλο αριθμό χορδών και την έπαιζαν μόνον άνδρες επαγγελματίες (κιθαρωδοί).

Αιωρική κιθάρα: Το όργανο αυτό είχε μεγάλο ηχείο με κατακόρυφους βραχίονες και επτά χορδές. Στις παραστάσεις συνήθως την κρατούν Μούσες.

Άρπα: Το όργανο αυτό είχε ηχείο κάθετο σε μια βάση ή με σχήμα ορθής γωνίας. Είχε πολλές χορδές διαφορετικού μεγέθους που εκτείνονταν από τη βάση έως το ηχείο. Μάλλον κουρδιζόταν από τη βάση. Την έπαιζαν συνήθως γυναίκες συχνά Μούσες και υπήρχαν πολλές παραλλαγές.

Πνευστά

Αυτά χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, αυτή των 'αυλών' που είναι πνευστά όργανα με γλωσσίδα και

αυτή των πνευστών οργάνων από τα οποία ο ήχος παραγόταν κατ' ευθείαν με φύσημα, χωρίς γλωσσίδα.

Αυλός: Όργανο με επιστόμιο. Κατασκευαζόταν από ένα σωλήνα ποικίλου μήκους από καλάμι, κόκκαλο, χαλκό κ.ά. Αρχικά είχε 3 ή 4 οπές αργότερα μέχρι και 15. Συνήθως χρησιμοποιούνταν δύο αυλοί που οι σωλήνες τους ήταν άλλοτε ίσοι και άλλοτε διαφορετικού μήκους.

Σύριγξ του Πανός: Όργανο χωρίς γλωσσίδα.

Κατασκευαζόταν από καλάμι και διακρινόταν στην μονοκάλαμη και την πολυκάλαμη. Η πολυκάλαμη αποτελείτο συνήθως από 7 σωλήνες ίσου ή διαφορετικού μεγέθους συνδεδεμένους μεταξύ τους με κερι ή λινάρι και 1-2 εγκάρσιους μοχλούς. Όταν οι σωλήνες είχαν ίδιο μέγεθος, γέμιζαν τμήμα των σωλήνων με κερι μικραίνοντάς τους βαθμιαία, και δημιουργώντας έτσι διαφορετικούς ήχους.

Σάλπιγξ: Όργανο συνήθως από χαλκό ή κέρατο (κέρας) και οι δύο τύποι είχαν επιστόμιο. Χρησιμοποιείτο συνήθως και από τους κήρυκες για τα πολεμικά σαλπίσματα.

Κρουστά

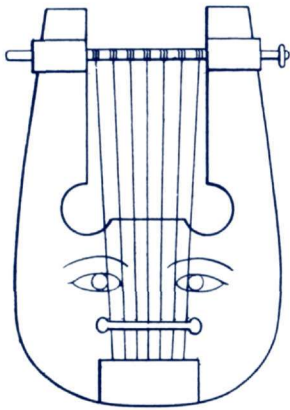
Τα όργανα αυτά που παρήγαγαν ήχο με κρούση συχνά παίζονταν σε οργιαστικές λατρείες και τελετές της Κυβέλης και του Διονύσου.

Κρόταλα: Όργανο, από δύο κοίλα κομμάτια όστρακου, ξύλου ή μετάλλου σε διάφορα σχήματα. Τα κρόταλα χρησιμοποιούνταν συνήθως από γυναίκες όπως οι καστανιέτες.

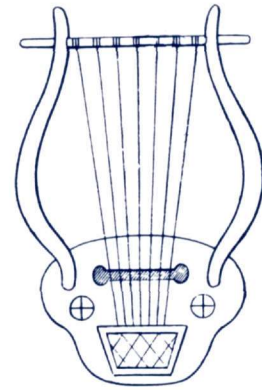
Κύμβαλα: Όργανο αποτελούμενο, όπως και τα νεότερα κύμβαλα (riati), από δύο κοίλα ημισφαιρικά μετάλλινα πιάτα.

Τύμπανον: Όργανο που αποτελείτο από έναν ξύλινο κύλινδρο με δερμάτινες μεμβράνες τεντωμένες και από τις δύο πλευρές παίζονταν με το χέρι συνήθως από γυναίκες.

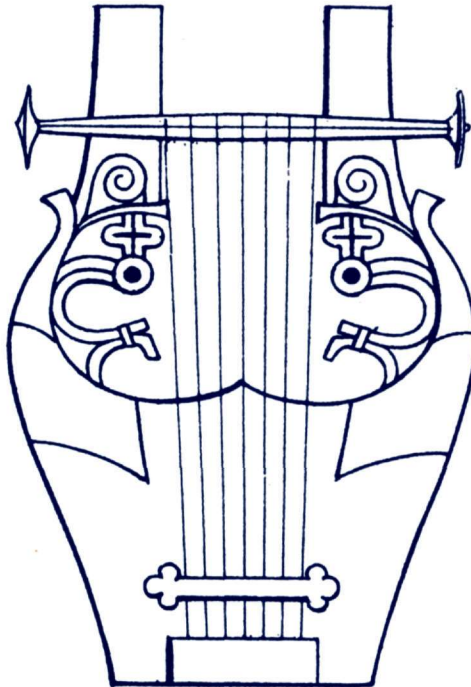
ΕΓΧΟΡΔΑ

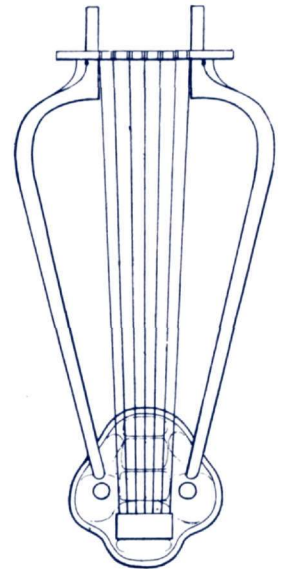
ΑΙΩΡΙΚΗ ΚΙΘΑΡΑ

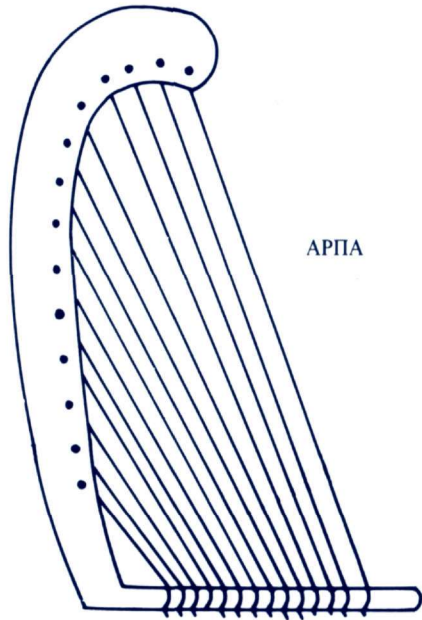
ΛΥΡΑ

ΚΙΘΑΡΑ

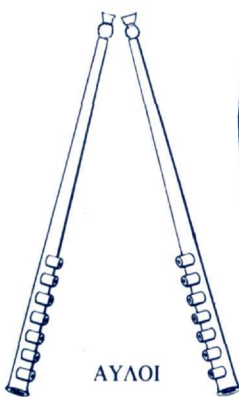

ΒΑΡΒΙΤΟΣ

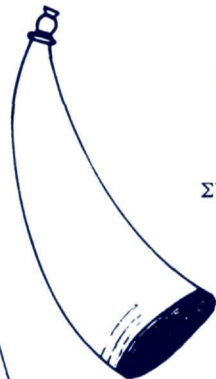

ΑΡΠΑ

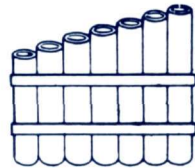
ΠΝΕΥΣΤΑ

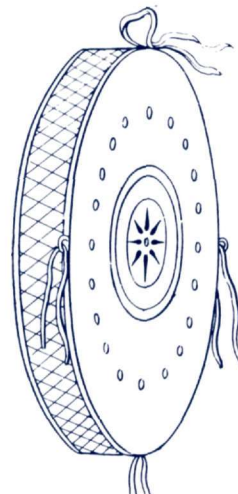
ΑΥΛΟΙ

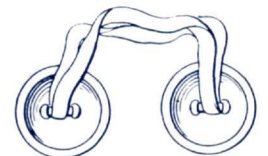
ΚΕΡΑΣ

ΣΥΡΙΓΓΑ ΤΟΥ ΠΑΝΟΣ

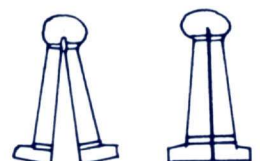
ΤΥΜΠΑΝΟ

ΚΥΜΒΑΛΑ

ΣΑΛΠΙΓΓΑ

ΚΡΟΤΑΛΑ